

Lukáš Bolek, 15 rokov, Veľký Grob

Život bez intertextuality

Nebolo to po prvý raz, čo sedel za veľkým dreveným stolom vo svojej pracovni, obklopený štyrmi stenami zdobenými starými vyblednutými tapisériami a ku podivu veľkým okrúhlym oknom, cez ktoré by dnes mohli prúdiť jemné slnečné lúče, keby nebolo pod mrakom. Na stole sa mu ako roztrúsené mravce ponevierali rôzne papiere – popísané i prázdne, čisté aj roztrhané – bez ladu a skladu. Svietil si menšou olejovou lampou, v ruke držal atramentové pero a sústredený zamyslený pohľad upieral na kopy papierov.

Načiahol sa, pero namočil do kalamára a vpustil pár čiernych machúl na nepošpinený kúsok papiera s nevýslovnou túžbou niečo napísať. Nestalo sa. Celým svojím telom i dušou sa snažil písať. Román. Chcel napísať román, no zároveň sa snažil o nemožné.

Komorná ho vyrušila zaklopaním na dvere.

„Povedal som vám, aby ste ma dnes nerušili,“ ostro ju zahriakol, keď vošla. Pero vrátil do kalamára a oprel sa späť o stoličku.

Nedala na sebe poznať znepokojenie: „Prepáčte, ale musíte jesť aj piť.“

„Ako mám napísať originálny román, keď sem budete stále chodiť?!“

„Originálny bude bez ohľadu na to či vám prinesiem jedlo.“

Nadýchol sa ako keby musel vysvetľovať nejakú samozrejmosť. „Ak budem niečím ovplyvnený, už nebude unikátny.“

„Celkom nechápem.“

„Akoby ste aj mohli. Ide o to, že ak dopustím, aby na moju myseľ pôsobili javy bežného života, stanem sa ovplyvnený, a nebudem schopný napísať román, ktorý nikto nikdy nečítal, pretože, aj keď nie vedome, tieto prvky doň zakomponujem.“

Komorná mierne pobavene: „To vysvetľuje, prečo nemáte žiadne knihy a žijete celú večnosť utiahnutý v tomto dome bez života. A, samozrejme, že ste za ten čas nenapísali jedinú vetu.“

„Nestarajte sa do vecí, ktorým nerozumiete.“

„Chcem vám pomôcť. Tak ma aspoň vypočujte. Bojujete s veternými mlynmi a tento boj nikdy nevyhráte. Váš cieľ napísať úplne originálny román je neuskutočniteľný.“

„Čo tým chcete povedať?“ zaujala ho reč komornej.

„Môžete napísať jedinečný román, ale musíte byť niečím inšpirovaný. Niečím, ako vravíte, čo nikto nikdy nevidel, nepočul, nečítal.“

„Nič také nejestvuje.“

„Ale áno. Len sa rozhliadnite okolo seba. Chod'te do dediny, inšpirujte sa. Uvidíte, že nikde inde na svete nenájdete taký zaujímavý život, aký je tu u nás.“

„Nebude originálny,“ vravel už zamýšľajúc sa nad jej slovami.

„Ale bude jedinečný,“ zakončila a ako vždy vyšla s úsmevom z izby.

Týždne ubiehali, no zatiaľ žiadne riadky nezaplnili prázdnotu jeho papierov. Začal o sebe pochybovať, až to jedného dňa vyvrcholilo.

Ešte predtým, ako opustil pracovňu, napísal do poznámkového bloku jediné slovné spojenie, ktoré mu akosi utkvelo v pamäti: *boj s veternými mlynmi*; berúc blok i pero zo sebou.

Dom, v ktorom býval, sa vynímal celkom na vrchu dediny, vyvýšený nad ostatné obydlia. Preto, keď ho opúšťal, mohol pekne popri schádzaní sledovať život tunajších dedinčanov, poznajúcich síce už detstva, ale spomienky na nich sa snažil vytesniť.

Kráčal celkom pomaly, snažiac sa vnímať nádhernú prírodu obkolesujúcu malú dedinku, ale aj život v nej samej. Hneď spoznal susedov bývajúcich kúsok od neho. Až teraz si na nich spomenul. Sedeli v predzáhradke.

Matka, ktorej manžel už dávno zomrel, a jej jediný, bohužiaľ, slepý syn. Obaja boli už postarší, nebývali však sami. Celá dedina a ani najväčšie klebetnice nevedeli odkiaľ sú. Rozšírilo sa, že dvaja chlapci a dve dievčatá, ktoré s nimi žijú, sú ich vzdialení príbuzní. Vychovávali ich od malička. Veľmi čudná rodina. Na verejnosti sa často neukazovali.

A len čo som ich spomenul, jedna je v momente tu. Rýchle kĺzanie pera po notese zastavilo ešte rýchlejšie rečenie tunajšej najväčšej jazyčnice Dory.

„A čože vy tu? Vás tu často nevidno!“ lietali jej zvedavé otázky.

„Troška prechádzky nezaškodí...“ Jej rečenie nemalo konca. Stihla mu toho narozprávať toľko, že niekedy nevedel rozlíšiť, čo je v skutočnosti pravda. V tých prázdnych rečiach sa ale našlo čosi zaujímavé. Niečo, čo ho zaujalo.

Rozprávala o rodine bývajúcej kúsok ďalej. Vraj žili v dome štyria. Chudá dlhokrká žena a jej naopak svini podobný manžel, obaja puritáni; ich syn, rozmazaný, na otca sa viac ako ponášajúci a útly malý jedenásťročný chlapec, ktorého pôvod opäť nikto nepoznal, no naisto sa vedelo, že nie je ich syn. Chudák, správali sa k nemu horšie ako psovi a vraj ani nemohol ostávať sám doma či dokonca nedostával pravidelne jesť, ak svojich domácich nahneval niečím nie „normálnym“.

Či sú to klebety, to nevedel. Ku koncu pritrúsila neuveriteľné veci, ktorým už ozaj nemohol uveriť. S radosťou si napísal príbeh o chlapcovi, hneď ako sa s Dorou rozlúčil. Ani tú nezabudol pridať do notesu. Začínal mať z toho radosť. Toľko originality a unikátnosti!

Kráčajúc po ceste, mňajúc domy rovnakého štýlu, sa ďalej rozhliadal okolo seba. Práve ho obchádzal kočiari, do ktorého boli zapriahnuté tri veľké gaštanové kone, keď sa rozhodol obzrieť si aj okolitú prírodu. Mladý muž a dievčina z koča mu zamávali na pozdrav a on sa vybral priamo k miestnemu jazierku. Nezabúdajúc zapisovať všetko, čo ho fascinovalo.

Schádzal jednoduchou dláždenou cestou, ktorá ho zaviedla rovno na okraj malého nevýrazného jazierka. Drobné slnečné lúče sa odrážali na hladine vody. Takmer nikoho tu nebolo. Jediný stavec rybárčil sám na móle.

A podobne ako náš protagonista sa snažil o nemožné. Teda on mal predsa len väčšiu šancu. Chytiť obrovskú rybu, v rybníku, kde sú už nevídané, napriek nepriazni osudu, chudobe a nenávisti ľudí nie je až tak náročné.

Poznal ho a bolo mu ho ľúto. Ale v knihe by mu predsa mohol dopriať krajší, pestrejší koniec.

Čas ísť ďalej. Hľadať inú, na svete neopakovateľnú, inšpiráciu.

Chcel ísť do lesa. Tam vždy rád chodil. Kedysi. V zátiaší hôrných stromov sa výborne rozmýšľal. No chodníček vedúci do lesa, prechádza ešte jedným rozprávkovokrásnym miestom. Záhradou ruží.

Ich pestré farby mu ihneď zažiarili v očiach. Nádherná vôňa mu otupela čuch. Jednoducho nádhera. Obzeral sa a prechádzal pomedzi roztrúsené ruže. Vnášali doňho neopísateľný čarovný pocit.

Kúsok pred ním stálo dievča – mladé, ale nie až tak celkom, zrejme sa tu staralo o kvety. Vzblka v ňom taká čudná myšlienka, že sa musí niekomu poďakovať za tú nádheru. Proste musí.

„Máte tu krásne ruže,“ povedal milo.

„Och, áno. Nie ste prvý, čo to hovorí. Ale povedzte mi, prečo je ruža ružou?“ spýtala sa. Zdala sa mu akási smutná.

„Ruža ružou? To naozaj neviem.“

„Veď keby sa volala inak, čo sa zmení? Voňavá by stále bola.“

„A to vás trápi?“ Ale trápilo ju čosi úplne iné, keď sa jej neskôr na to pýtal. Niečo, čo by sa dokonale hodilo do jeho románu. A my, zrejme, poznáme tento rodinný svár.

Pomaly odchádzal z tohto zdanlivého raja, oči teraz nespúšťajúc z notesa. Myšlienky mu však blúdili ďaleko za hranice tejto záhrady.

Ani sa nenazdal a jeho kroky ho zaviedli do okolitého listnatého lesa. Bolo už šesťnásť hodín. Slabé, poobedné, prostoreké slnko bez námahy vrhalo na všetko živé i neživé svoje žlté lúče a dodávalo lesu pokojný nádych života, ktorý nájdú len tí, čo ho nehľadajú.

Notes bol takmer celý zaplnený. Aj on sa tak cítil. Naplnený množstvom poznania, pripravený napísať ten román, o ktorom tak dlho sníval. Svoju púť za inšpiráciou ukončil, aspoň tak si to myslel. Prechádzal okolo majestátnych stromov a vsával z nich energiu. Má všetko, čo potrebuje. Môže ísť domov a pustiť sa do náročnej práce.

Odchádzal preč, keď začul čísi hlas.

„Pozdravujem vás, lesy, hory...“ hlas zanikal, čím ďalej bol starec v klobúčiku hlbšie v lese, sajúc z neho všetko dobré. Videl ho len matne, vzdľaloval sa a les ho pohltil do svojej náruče. Veľmi zaujímavý muž, pomyslel si.

Všetko tu bolo zaujímavé.

Stalo sa. Po niekoľkomesačnej drine. Na prvej strane stálo:

Príbeh, ktorý nikto nečítal

William A. A. Dickinsen

A napísal jedinečný príbeh, ktorý nikto nikdy
nečítal,
nevidel,
nepočul.

Ako je teda možné, že ho všetci poznajú?

Autorova poznámka

Intertextualita ako literárnovedný pojem je veľmi obsiahly a dala by sa naň viesť široká debata. Pre náš účel môžeme tento pojem chápať ako výraz označujúci všeobecnú vlastnosť všetkých textov vzťahovať sa na iné aj neliterárne texty. Diela, medzi ktorými dochádza k tomuto vzťahu, sú vzájomne vnútorne ovplyvnené.

(Hyperlexikón literárnovedných pojmov; upravené, krátené)